

60
1722

**ТРИДЕСЕТ И СЕДМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
СЪВЕТ ПО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО**

102.12-34/13.11.1995 г.

До

Председателя на
Народното събрание
акад. Благовест Сендов

СТ А Н О В И Щ Е

ОТНОСНО: тълкуване на чл. 18 от Конституцията на
Република България за установяване на
противоконституционността на някои
разпоредби на Закона за концесиите
(ДВ, бр. 92/1995 г.) - к.д. N 26/26.10.1995 г.

Уважаеми господин Председател,

В т. 4 от предложението на група народни представители от 37-то Народно събрание, вх. N 100.17-12/25.10.1995 г., се иска да се обяви за противоконституционна разпоредбата на чл. 23, ал. 2, т. 3 от Закона за концесиите (ЗК), според която договорът за концесия се прекратява "при смърт на физическото лице концесионер или при прекратяване на юридическото лице концесионер, освен ако Министерският съвет даде съгласие договорът да бъде продължен с правопреемник".

В предложението се твърди, че тази разпоредба противоречи на чл. 17, ал. 1 и на чл. 19, ал. 2 от Конституцията: "С него се нарушава равнопоставеността на контрагентите, като се дава едностранно право на държавата да преценява дали да продължи договора с правопреемника на концесионера, или да го прекрати. По този начин се посяга

61

и на неприкосновеността на придобити имуществени права и върху правото на тяхното наследяване."

Съветът по законодателство при Народното събрание намира тези съображения за неприемливи и предлага искането на подписалите предложението народни представители да не се уважава по следните доводи:

7

1. Концесионният договор според нормативната уредба, която му е дадена с оглед на сключването и изпълнението му, е договор *intuitu personae*. По този договор концесионерът дължи лична незаместима престация. Личността и личните качества на концесионера са въздигнати в съществени елементи на договора. Трето лице не може да изпълни задълженията на концесионера. На държавата не е безразлично кой ще бъде концесионер, кой ще използва обекта на концесията или кой ще осъществява концесионната дейност. Това следва от установения ред за сключване на договора за концесия и от естеството на самата концесия:

а) договорът за концесия може да бъде сключен само с търговец - чл. 9;

б) концесионерът се определя въз основа на търг или конкурс;

в) към заявлението за участие в търга или конкурса се представят документи, които дават лична финансово-икономическа характеристика на концесионера - извлечение от годишните счетоводни отчети за последните три години (чл. 12, ал. 2, т. 2) и комплексен план за осъществяване на свързаната с концесията дейност - чл. 13;

г) спечелилият търга или конкурса се определя с решение на Министерския съвет въз основа на доклад за резултатите от търга или конкурса. Министерският съвет приема решението си по целесъобразност и то е окончателно. То подлежи на обжалване само относно неговата законосъобразност. Следователно не може да се смята за избрано за концесионер лицето, което е предложило най-висока цена при търга, или което е предложило най-благоприятни условия само по един показател, а който се смята, че по преценка на Министерския съвет най-пълно би удовлетворил конкурсните условия - чл. 18, ал. 2 ЗК.

Изводът, който се налага е, че концесионерът се подбира от държавата по специален ред. Не всяко лице може да бъде концесионер. Концесионерът трябва да притежава определени **лични качества**. Освен това при подбора на концесионера са от значение и съображения за национална сигурност, отбраната на страната, околната среда и обществения ред - чл. 2, ал. 3 и чл. 22 ЗК.

2. Според чл. 2 ЗК концесията е "особено право на ползване върху обекти, публична държавна собственост". Като такова право, когато то има за обект вещи, то е разновидност на вещното право на ползване, съгласно чл. 56 и сл. ЗС. А това вещно право изобщо не може да се прехвърля на друго лице - чл. 56, ал. 2 ЗС.

3. Не случайно концесията е установена в Конституцията. Тя е изключение от две принципни положения, установени в нея:

а) изчерпателно изброяване на обекти, които са обявени за изключителна държавна собственост;

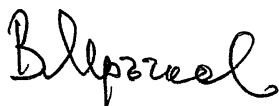
б) дейности, които са изключителен държавен монопол.

Този характер на концесията изисква строго и тясно тълкуване. Щом с решението на Министерския съвет се определя кой е концесионерът на определени вещи, и щом по природата си тя е вещно право, за което важат субсидиарно всички разпоредби на ЗС, имащи за предмет правото на ползване, очевидно концесията ще се прекрати със смъртта на физическото лице-концесионер или при прекратяване на юридическото лице-концесионер. Тези основания са предвидени изрично и за прекратяване на правото на ползване по чл. 59 ЗС. Дори, ако в чл. 23, ал. 2, т. 3 ЗК тези основания да не бяха изрично включени, чл. 59 ЗС следваше да намери приложение спрямо концесията, като вид вещно право на ползване.

4. За какво нарушение на "равнопоставеността на контрагентите", както се твърди в предложението на народните представители, може да става дума при договор, сключен под прекратително условие "докато едната страна съществува". Нима има забрана по действащото българско

право да се сключват договори под прекратително условие, или се забравя чл. 25 ЗЗД, който изрично го допуска! Що се отнася до предвидената възможност в чл. 23, ал. 2, т. 3 ЗК да бъде продължен договорът за концесия, ако Министерският съвет даде съгласието си, по същество това би било сключване на нов договор за концесия, с нов концесионер и по съответен ред. И понеже законът резервира за Министерския съвет правото да определя кой да бъде концесионер, правото на Министерския съвет по чл. 23, ал. 2, т. 3 трябва да се разглежда в неделима връзка с чл. 18, който възлага на Министерския съвет да определя концесионера, с когото трябва да се сключи договорът.

Въз основа на изложените доводи става ясно, че разпоредбата на чл. 23, ал. 2, т. 3 ЗК не противоречи на Конституцията и на общите правни принципи.

Председател: 
/проф. В. Мръчков/